

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP*

Aprob,
Avocatul Poporului,
Renate Weber

RAPORT

privind vizita desfășurată la Secția Exterioară Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea
județul Tulcea

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Secția Exterioară Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea, județul Tulcea, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

București - 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 8 iunie 2022, o vizită clasică la Secția Externă Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea, județul Tulcea.

Vizita a fost inopinată și a avut ca obiective:

- consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante;
- verificarea implementării recomandărilor formulate cu ocazia efectuării vizitei la unitatea menționată în data de 12 aprilie 2021;
- verificarea asistenței sociale;
- alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat domnul Nicolae Voicu - jurist, doamna Cleopatra Heroi - asistent social, domnul Cosmin-Ionuț Tarnovețchi - medic, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, precum și domnul Silviu Dumitru - reprezentant al Organizației Neguvernamentale “Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului - (GRADO)”.

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu reprezentanții Secției Exterioare Chilia Veche din cadrul Penitenciarului Tulcea.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea Secției Exterioare Chilia Veche și conducerea Penitenciarului Tulcea, cât și din informațiile primite în contextul pandemiei de COVID-19 a reprezentanții unităților menționate, au rezultat următoarele:

Penitenciarul Tulcea are 2 secții exterioare, respectiv: Secția Exterioară Chilia Veche (transformată din Penitenciarul Chilia Veche, în anul 1990) și Secția Exterioară Tâtaru (Grindul Tâtaru - proprietatea Penitenciarului Tulcea, din Delta Dunării).

Secția Exterioară Chilia Veche este situată în comuna Chilia Veche și deține o proprietate în suprafață totală de 20 ha.

La momentul efectuării vizitei de către echipa MNP, gradul de ocupare a Secției Exterioare Chilia Veche era de 42% și erau încarcerate 32 persoane private de libertate - 16 persoane private de libertate în regim deschis și 16 persoane private de libertate în regim semideschis. Astfel, secția exterioară menționată nu se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare.

De asemenea, la momentul efectuării vizitei, nu erau custodiate persoane private de libertate vulnerabile (persoane izolate sau aflate în carantină, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități etc.)

Accesul în locul de deținere se realiza prin Postul de control nr. 1 și erau funcționale: biroul șefului post control nr. 1, biroul șefului de secție exterioară și biroul secretariat și contabilitate. Ulterior, trecerea se efectua prin Postul de control nr. 2, imobil în care se aflau: biroul și sala de acordare a vizitelor, pachetelor și a corespondenței, magazia de serviciu, camera pentru videoconferință, punctul comercial pentru persoanele private de libertate, biroul dispecerat, biroul șefului de tură, camera de acordare a vizitelor intime pentru persoanele private de libertate, biroul adjunctului șefului de secție exterioară și frizeria pentru persoanele private de libertate.

Secția dispunea de trei clădiri pentru custodierea persoanelor private de libertate, respectiv: Secția I aflată în conservare, formată din două imobile (cu 6 camere); Secția II care avea un număr total de 20 camere (care puteau asigura cazarea a 110 persoane private de libertate) din care, 11 puteau fi populate (9 camere mari și două mici); o cameră destinată centralei termice; o cameră destinată capelei; o sală de sport; un club pentru persoanele private de libertate; o spălătorie rufe pentru persoanele private de libertate; un cabinet medical.

Camerele mari de deținere dispuneau de o cabină de duș și două cabine wc (pentru 11 persoane private de libertate), iar cele mici un duș și o cabina wc (pentru 6 persoane private de libertate).

În sectorul de deținere se mai aflau blocul alimentar pentru prepararea hranei persoanelor private de libertate, o clădire destinată atelierelor de producție, un grup electrogen și o clădire (infirmerie) dezafectată.

De asemenea, locul de deținere mai dispunea de un centru de pregătire și perfecționare a ofițerilor și agenților de poliție penitenciară cu o capacitate totală de 24 locuri de cazare.

La aproximativ 5 km distanță de localitatea Chilia Veche se afla punctul de lucru "Tătaru" cu o suprafață de 104 ha din care, 100 ha teren arabil. Prin proiectul "Stabilirea unui mecanism ecologic de reintegrare socială a deținuților" erau construite 5 „ecocase” unde se desfășurau activități de reintegrare socială cu persoanele private de libertate custodiate.

În legătură cu verificarea implementării recomandărilor urmare a vizitei efectuate în anul 2021, răspunsurile primite de la unitatea vizitată și constatările echipei de vizită

Recomandarea sub aspect juridic - Instalarea punctelor de informare (infochioscuri) pentru persoanele private de libertate custodiate.

Răspuns: Datorită distanței mari până la secția de deținere, deocamdată, conducerea Secției Exterioare Chilia Veche se află în imposibilitatea de a extinde rețeaua de calculatoare, implicit de a instala infochioscuri. Menționăm faptul că, se vor întreprinde măsurile necesare îndeplinirii acestei recomandări până la sfârșitul anului 2021.

Constatările echipei de vizită: *Din discuțiile purtate cu conducerea unității penitenciare a rezultat faptul că, nu au fost întreprinse demersuri pentru instalarea punctelor de informare pentru persoanele private de libertate în anul 2021 și nici până la momentul efectuării vizitei. Au existat convorbiri telefonice între conducerea secției exterioare menționate și conducerea Penitenciarului Tulcea cu privire la realizarea acestui lucru, dar, vor fi întreprinse demersuri în scris pentru implementarea recomandării până la sfârșitul anului în curs.*

Recomandări sub aspectul asistentei medicale - Precizarea identității cadrului medical, cu semnătura și eventual parafa acestuia, în fiecare caz în care o persoană privată de libertate este consultată sau este supusă unei proceduri de diagnostic sau de tratament; continuarea respectării măsurilor de igienă și de protecție, luate cu scopul de a preveni răspândirea infecției COVID 19 în rândul angajaților cât și al persoanelor private de libertate.

Răspuns: Fiecare consultație medicală, procedură de diagnostic sau tratament aplicată unei persoane private de libertate este însoțită de precizarea identității cadrului medical care o efectuează, prin semnătura și eventual parafa acestuia. Totodată vor fi continuate activitățile privind aplicarea și respectarea măsurilor de igienă și de protecție (triaj epidemiologic, vaccinare, nebulizare, dezinfecții permanente și periodice) în vederea prevenirii răspândirii

infecției COVID-19, atât în rândul personalului cât și a persoanelor private de libertate, conform normelor legale.

Constatările echipei de vizită: *Echipa de vizitare a studiat registrul de consultații și a constatat faptul că, acesta conținea în anul 2021 un număr de 1283 de cazuri, iar în anul 2022 de la început și până la data efectuării vizitei, erau înregistrate 325 de consultații. Au fost cazuri de afecțiuni digestive, infecții respiratorii superioare, afecțiuni stomatologice sau diverse alte suferințe de tip simptomatic funcțional și pentru care erau precizate diagnosticele, tratamentele prescrise, cu semnătura beneficiarului serviciului și cu indicarea persoanei care a inițiat respectivul act medical. De asemenea, erau respectate măsurile luate în perioada stării de alertă cu scopul de a preveni infecția COVID sau alte forme de boli infecțioase, printre care: informări și instruirii periodice ale persoanele private de libertate și angajaților pentru prevenirea îmbolnăvirii cu noul coronavirus sau cu alți agenți patogeni; asigurarea în continuare a echipamentelor de protecție (măști, mănuși, substanțe dezinfectante); efectuarea de testări rapide de tip antigen în cazul persoanelor cu o simptomatologie respiratorie acută. Există o cameră de izolare amenajată corespunzător și care, era folosită la nevoie. În ceea ce privește cazurile suspecte de COVID19 în rândul angajaților sau a persoanelor private de libertate, din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că în anul 2022, nu au existat cazuri de infectare în rândul deținuților, existând un singur caz în rândul personalului și anume, o formă ușoară de boală care a fost tratată simptomatic și cu izolare la domiciliu a persoanei respective.*

Recomandări sub aspectul asistentei sociale - Continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante din cadrul Sectorului reintegrare socială, mai ales a celor de monitor sportiv și educator; amenajarea unor spații destinate desfășurării activităților sportive, de către persoanele private de libertate custodiate.

Răspuns: Ocuparea posturilor vacante constituie o preocupare constantă pentru conducerea Penitenciarului Tulcea. Urmare a solicitărilor adresate administrației centrale, în luna octombrie 2020 au fost scoase la concurs din sursă internă și externă următoarele posturi pentru sectorul reintegrare socială: psiholog - 1, post neocupat; asistent social - 1 post, 1 candidat declarat admis și încadrat cu data de 15 mai 2021; preot - 1, 1 candidat declarat admis, în procedură de încadrare; educator - 2 posturi, 1 candidat admis, în procedură de încadrare. Astfel, în urma încadrării funcțiilor ocupate prin concurs, procentul de ocupare va înregistra o creștere de la

59.25% în luna aprilie (data vizitei) la 70.37 % în luna iulie. De asemenea, ocuparea funcțiilor rămase vacante constituie în continuare o prioritate, iar în perioada următoare se vor face demersurile legale pentru scoaterea acestora la concurs. Totodată, au fost amenajate și dotate două spații în interior pentru practicarea sportului tip tenis de masa, iar în perioada următoare va fi realizat și expus un program de funcționare pentru fiecare din cele două săli existente la nivelul unității penitenciare. Totodată, se are în vedere selecționarea unui deținut de sprijin care să asigure întreținerea și curățenia în spațiile utilizate pentru practicarea sportului, iar la atelierul ocupațional planificat în perioada octombrie-noiembrie 2022 la Tătaru (Secția Chilia), cu tematică de tâmplărie, este avută în vedere confecționarea unor mese și scaune, care vor fi pictate ulterior cu model de tablă de șah. De asemenea, vor fi implicate persoanele private de libertate în activități de sculptură a unor seturi de piese de șah. Mesele și scaunele pentru șah confecționate de deținuți la atelierele ocupaționale, precum și coșurile pentru sporturi cu mingea vor fi amplasate în curtea de plimbare, astfel încât, persoanele private de libertate să poată practica activități sportiv-recreative în aer liber. Agentul tehnic, care în prezent are atribuții suplimentare pe latura sportivă, va derula pe parcursul anului activități tip competiții sportive la Secția Chilia. Anual, este solicitată alocarea de bani de la buget pentru achiziționarea unor aparate multifuncționale pentru sport, însă, resursele financiare reduse în special în perioada pandemiei, nu au permis astfel de achiziții.

Constatările echipei de vizită: *La momentul efectuării vizitei, procentul de încadrare era de 70,37%, fiind acordată o mare atenție posturilor de monitor sportiv, unde, personalul angajat era redus. În acest sens, unitatea penitenciară a scos la concurs un post monitor sportiv și 2 posturi de educator, niciunul dintre candidați nefiind admis. De asemenea, pentru asigurarea dreptului deținuților la activitate sportivă, a fost scos la schimbare pe funcție un post de agent monitor sportiv, fiind ocupat provizoriu prin decizie zilnică pe unitate pentru o perioadă de 3 luni, post ocupat de un agent din sectorul operativ, cu studii de specialitate în domeniu (facultate de educație fizică și sport). Unitatea desfășura demersurile necesare pentru prelungirea perioadei, până la momentul ocupării funcției. Totodată, au fost selecționați trei deținuți pentru activități de curățenie a spațiilor comune (săli și holuri ale celor două secții de deținere). La nivelul unității penitenciare existau două săli, respectiv: o sală de forță și o sală destinată desfășurării activităților educative. De reținut este faptul că, personalul angajat în cadrul Penitenciarului Tulcea deservea și Secția Externă Chilia Veche.*

Recomandare sub aspect psihologic - Continuarea acordării asistenței psihologice, a desfășurării programelor și activităților de asistență psihologică, cu același profesionalism.

Răspuns: Activitățile de reintegrare socială continuă să se desfășoare conform planificării anuale, dar și suplimentar, în situații care necesită prezența psihologului la Secția Chilia (situații de criză pentru deținuți, la diverse informări ale personalului de la Secția Chilia, derularea unor proiecte noi, evaluări de specialitate, consiliere psihologică etc.).

Constatările echipei de vizită: *Cu ocazia efectuării vizitei, s-a constatat faptul că în cadrul unității penitenciare au fost organizate programe și activități de grup care erau cuprinse în Oferta de programe și activități educaționale, cu privire la asistență psihologică. Astfel, dintre proiectele și activitățile psihologice desfășurate pe bază de proiect, enumerăm: proiectul „Agresivitatea poate fi controlată” (17 participanți); proiectul „Dependența ucide”, (18 participanți); proiectul „Viața ta contează”, (15 participanți); proiectul „Impulsivitatea, furia și agresivitatea pot fi controlate” (14 participanți); proiectul „Drogurile, o aparență înșelătoare” (9 participanți). De asemenea, activitățile cu privire la asistența psihologică erau realizate conform programelor existente la nivelul unității penitenciare.*

Referitor la asistența socială

Penitenciarul Tulcea era acreditat ca furnizor de servicii sociale începând cu anul 2014, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare*, iar Serviciul Reintegrare Socială (cod serviciu social: 8899 CZ-PN-IV) era autorizat să acorde servicii sociale conform licenței de funcționare seria LF nr. 0011457 începând cu data de 15.03.2022, pentru o perioadă de 5 ani sub rezerva oferirii de condiții corespunzătoare beneficiarilor, cel puțin la nivelul standardelor minime de calitate obligatorii prevăzute în *Anexa nr. 6 din Ordinul nr.29/2019 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciile acordate în sistem integrat și cantinele sociale*. Serviciile/activitățile principale definite în actele normative pentru aceste tipuri de servicii sunt, după caz: consiliere psihosocială; informare, consiliere și suport juridic; suport emoțional; cazare temporară, precum

și activități de informare, evaluare și elaborare plan de intervenție, integrare/reintegrare socială, asistență medicală primară, orientare vocațională, reintegrare școlară, etc.

În cadrul Serviciului Reintegrare Socială erau încadrați un număr de 10 specialiști: 4 asistenți sociali și 5 psihologi, la un efectiv mediu de 700 de persoane private de libertate, funcția de șef serviciu fiind ocupată de un psiholog. Toți asistenții sociali dețineau treapta de competență principal fiind înscriși în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și realizau activități în conformitate cu atribuțiile stabilite și treapta de competență deținută, fiind respectate prevederile *Legii nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare*.

Analizând situația prezentată de către reprezentanții penitenciarului s-a constatat că, nu era respectată Decizia Directorului General al A.N.P nr. 348/24.02.2016, conform căreia raportul specialiștilor asistenți sociali este de 1 la 125 persoane private de libertate.

Formarea profesională a asistenților sociali era constituită din cursuri organizate de instituție, cât și prin participarea la cursuri de specialitate. Cu privire la acest aspect, s-a constatat faptul că specialiștii au participat la cursurile specifice organizate prin intermediul platformei intene e-learning, cât și la convocările de specialitate organizate de Direcția Reintegrare Socială din cadrul ANP. De asemenea, au participat independent la cursuri de formare profesională organizate de către asociațiile profesionale în vederea realizării numărului de credite stabilit.

Asistenții sociali desfășurau activitatea pe cele trei componente: consiliere socială, convorbiri individuale și implementarea programelor structurate sau semi-structurate. În vederea menținerii relației cu familia, asistenții sociali asigurau sprijin persoanei private de libertate în sensul identificării și susținerii mediului de suport pentru integrare socială, cât și pentru identificarea surselor financiare post liberare. Activitățile de asistență socială aveau în vedere identificarea nevoilor, a riscurilor de a dezvolta comportamente dezadaptative, precum și particularizarea intervențiilor în funcție de specificul fiecărei categorii de persoane private de libertate.

În vederea formării și dezvoltării deprinderilor sociale, precum și a îmbunătățirii relațiilor acestora cu mediul de suport, programele de asistență socială adresate deținuților erau adaptate în funcție de nevoile și riscurile identificate.

Totodată, asistenții sociali acordau sprijin calificat persoanelor private de libertate, în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntau, cât și în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar.

De precizat că, datorită restricțiilor impuse de contextul epidemiologic, cât și datorită numărului redus de specialiști, activitățile de reintegrare socială au fost diminuate atât ca număr de activități desfășurate, cât și ca număr de deținuți înscriși.

În ceea ce privește activitățile de educație și asistență socială, reprezentanții unității au precizat că persoanele private de libertate au beneficiat de consiliere socială pentru identificarea de resurse, în principal în vederea obținerii unor documente de identitate și duplicate (certIFICATE de naștere, cărți de identitate), obținerea de documente de venit (adeverințe de venit, proprietăți), obținerea documentelor în vederea pensionării de invaliditate, pensionării anticipate, efectuarea unor demersuri în vederea încadrării în grad de handicap etc.

Demersurile de reintegrare socială au fost inițiate ținând cont de oferta de programe și activități de reintegrare socială, de nevoile identificate, cât și de resursele umane și materialele disponibile. Cu privire la consilierea socială în vederea restabilirii/medierii relațiilor de familie, persoanele private de libertate au beneficiat de suport, în principal pentru următoarele aspecte: obținerea informațiilor cu privire la anumiți membri ai familiei (părinți, copii, etc), menținerea legăturii cu copiii aflați în sistemul de protecție specială etc.

În afara activităților individuale, la nivelul unității penitenciare se organizaseră programe și activități de grup cuprinse în Oferta de programe și activități educaționale, de asistență psihologică și asistență socială.

Dintre proiectele și activitățile de asistență socială desfășurate în unitatea penitenciară enumerăm: proiectul „Sprijinul societății în reinsertia socială” (20 participanți); proiectul „Analiza propriei infracțiuni”, activitate socială (20 participanți); proiectul „Cum comunicăm” (8 participanți); proiectul „Și tu vei fi liber” (8 participanți).

În cadrul compartimentului educație, pe perioada 2021-2022, au fost desfășurate activități de tipul programelor educaționale, cât și al activităților educaționale. Numărul participărilor deținuților la diferite programe și proiecte a variat în funcție de interesul persoanelor private de libertate și recomandările specialiștilor. Astfel, la proiectul „1 Iulie, Ziua glumelor - concurs de epigrame”, au participat un număr de 17 deținuți, la proiectul „Relații de familie și intrafamiliale”, au participat un număr de 12 deținuți, iar în cadrul concursului cu tema „Ziua

Națională a Educației în penitenciare. Autoportret: interese, aptitudini, competențe", au participat un număr de 4 deținuți.

Cu privire la activitățile sportive, organizate sub forma activităților de recreere și petrecere a timpului liber sau în regim de competiție sportivă, reprezentanții unității vizitate au precizat că în cursul anului 2022, s-au derulat activități de tipul: șah, tenis cu piciorul, tenis de masă, fotbal, table/rummy, activități desfășurate în curtea exterioară sau în sala de sport.

În cadrul activităților de grup, religioase sau liturgice, desfășurate de preoții aparținători ai diverselor culte religioase s-a constatat că, în baza protocoalelor încheiate cu diferite biserici s-au desfășurat activități moral-religioase specifice fiecărui rit. Totodată, în cadrul penitenciarului era amenajată o capelă, iar din structura organizatorică făcea parte și un preot care oficia atât slujbe religioase dar și diferite activități specifice. Astfel, o parte a deținuților participau la slujbele oficiate în capelă, iar în cadrul programelor de educație moral religioasă, deținuții participaseră la diferite proiecte și activități precum concursurile tematice: „Sărbătoarea Paștelui. Scrisori către Dumnezeu" (32 participanți); „Activ, creativ, informat” concurs ce a avut ca temă: „Felicitări pascale” (11 participanți), precum și tema: „Sf. Ap. Petru și Pavel, modele de jertfelnice” (11 participanți); proiectul „Sărbătoarea Paștelui” - slujbe religioase ortodoxe - activități moral religioase organizate de preotul ortodox al penitenciarului sau în colaborare cu Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste.

La nivelul penitenciarului, a fost organizat în anul 2021 cursul de calificare nivel I „Îngrijitor spații verzi", cu un grup de 14 deținuți, curs ce a fost anulat ca urmare a demisiei formatorului. În cadrul programului tip hobby „Plante și grădini" au fost implicate două grupe de persoane private de libertate, activitatea desfășurându-se în localitatea Tâtaru unde Penitenciarul Tulcea deținea diverse suprafețe agricole. De asemenea, în cadrul Proiectului „Ateliere” au fost desfășurate activități de amenajare a unei sere (12 participanți), confecționarea obiectelor artizanale din materiale reciclabile (8 participanți), împletituri (12 participanți), tâmplărie (6 participanți). Toate activitățile menționate s-au desfășurat în localitatea Tâtaru.

De asemenea, un număr considerabil de deținuți desfășurau activitate în curtea unității penitenciare, fie în grădina de zarzavat sau lucrări pe suprafața arabilă deținută, fie în cadrul unității la bucătărie sau la curățenia și îngrijirea spațiilor.

Deținuții aveau dreptul de a efectua pe cheltuiala lor convorbiri telefonice de la telefoanele instalate în camere, cu cel mult 10 persoane din exteriorul penitenciarului, atât în țară,

cât și în străinătate. În funcție de regimul de executare în care erau incluși, deținuții puteau efectua convorbiri telefonice zilnic (10 apeluri telefonice, cu durata maximă cumulată de 60 de minute).

Referitor la dreptul persoanelor private de libertate de a primi și trimite corespondență, reprezentanții unității au precizat că acest drept este nelimitat, garantat și confidențial. În acest sens, administrația penitenciarului a amplasat o cutie poștală la intrarea în locul de deținere, un loc accesibil persoanelor private de libertate, pentru ca acestea să poată beneficia de acest drept neîngrădit. Astfel, dreptul la corespondență putea fi exercitat cu ocazia participării persoanelor private de libertate la activitatea de plimbare sau la alte activități. Cu privire la corespondența expedită de către persoanele private de libertate precizăm că, aceștia își puteau exercita acest drept prin depunerea plicurilor la cutia poștală. Ulterior, plicurile erau ridicate de către un reprezentat al Poștei Române. În situația în care persoana privată de libertate nu deținea fonduri pentru achiziționarea materialelor necesare pentru expedierea unei scrisori, unitatea penitenciară pune la dispoziție cele necesare.

Din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a rezultat faptul că, aceștia nu cunoșteau zilele în care specialiștii (asistentul social, psihologul, preotul, educatorul, monitorul sportiv) veneau în unitate și care erau activitățile care urmau a fi desfășurate.

Alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție

Secția Exterioară Chilia Veche a Penitenciarului Tulcea dispunea de un cabinet medical dotat în mod corespunzător pentru desfășurarea activităților medicale, cu pat pentru consultații, dulap de medicamente, mobilier, aparatură medicală, trusă de prim ajutor, precum și aparat de urgență. Cabinetul medical avea Autorizație Sanitară de Funcționare emisă în data de 26.09.2016, de către Direcția de Sănătate Publică Județeană Tulcea.

Asistența medicală la nivelul Secției Exterioare Chilia Veche era asigurată în mare parte de către un singur asistent medical, cu program de lucru de luni până vineri între orele 07.00 - 15.00, neexistând posturi vacante. În perioadele în care acesta nu era prezent în cadrul secției exterioare, activitatea era asigurată de personalul din cadrul structurii centrale care se deplasa pe baza unei programări la Chilia Veche. Săptămânal, venea un medic de la Penitenciarul Tulcea

pentru a verifica condițiile acordării asistenței medicale, pentru a consulta persoanele private de libertate și a le prescrie tratamente.

Asistența stomatologică era asigurată prin cabinetul stomatologic din cadrul Penitenciarului Tulcea - unitatea centrală, de către un medic specialist.

De asemenea, în ceea ce privește asistență psihiatrică, din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că, aceasta nu era necesară la nivelul secției exterioare, deoarece nu erau cazați deținuți cu boli psihice. Penitenciarul custodia doar persoane de sex masculin cu vârsta cuprinsă între 20 și 60 de ani. La introducerea în penitenciar, aceștia beneficiau de un examen medical cu caracter general la nivelul unității centrale, iar ulterior erau transportați la Chilia Veche.

La nivelul cabinetului medical erau ținute mai multe evidențe ale asistenței medicale, existând registre de consultații, de tratamente, fișe medicale, condici pentru aparatul de urgență, registru de triaj epidemiologic pentru blocul alimentar etc. Echipa de vizitare a studiat fișele medicale pentru deținuți care conțineau; date despre starea de sănătate la depunerea în penitenciar, rezultatele investigațiilor pulmonare, a bolilor cu transmitere sexuală (sifilis) sau despre diverse alte investigații medicale. Existau consimțămintele persoanelor private de libertate prin care acestea erau informate despre scopul, metodele și durata tratamentului propus și prin care își manifestau acordul cu privire la investigațiile și tratamentele recomandate.

Din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că, datorită lipsei cazurilor de boli cronice, singurele tratamente medicale care se făceau erau cele pur simptomatice pentru simple răceli, tulburări minore gastrointestinale sau cele pentru combaterea unei dureri de intensitate redusă.

Prezentarea persoanelor private de libertate la cabinetul medical se realiza în baza unei solicitări adresate șefului de tură, cazurile urgente fiind examinate de îndată.

În ceea ce privește numărul de tratamente efectuate, în ultimele 10 luni din anul 2021, au fost realizate 575 de proceduri, iar în anul 2022 (până la data efectuării vizitei) 339 de tratamente. Aprovizionarea cu medicamente și materiale sanitare se realiza pe baza unui referat lunar prin farmacia Penitenciarului Tulcea, în funcție de necesarul stabilit de personalul medical.

Din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că, în intervalul de timp scurs de la ultima vizită nu au existat la nivelul Secției Exterioare Chilia Veche a Penitenciarului Tulcea cazuri de decese, sinucideri sau tentative de sinucidere. De asemenea, conducerea unității

penitenciare a precizat faptul că, în anul 2022 (până la momentul efectuării vizitei) nu au fost înregistrate acte de heteroagresiune sau autoagresiune în rândul persoanelor private de libertate.

Referitor la situațiile de refuz de hrană, au fost 2 asemenea forme de protest în anul 2021 și niciun caz în anul 2022. Din discuțiile purtate cu conducerea unității și cu personalul medical a reieșit faptul că, în aceste cazuri de declarare a refuzului de hrană, persoanele private de libertate au fost transportate la Penitenciarul Tulcea unde se realiza întreaga monitorizare a stării de sănătate precum și îndeplinirea tuturor procedurilor aplicabile în aceste situații. De asemenea, conducerea unității a precizat faptul că în cele două cazuri menționate anterior, durata formei de protest a fost sub 24 de ore și nu au existat consecințe negative din punct de vedere a stării de sănătate fizică.

La data efectuării vizitei, nu erau cazate în unitate persoane private de libertate care să se fi declarat ca foste consumatoare de droguri sau de alte substanțe psihotrope.

Din studierea notelor telefonice întocmite a rezultat faptul că, în anul 2021, au fost 5 cazuri de deținuți care au fost transportați cu mijloacele auto ale unității la cabinetul medical de la Penitenciarul Tulcea pentru probleme cardiovasculare, digestive, traumatism de gleznă, iar în anul 2022 au fost 2 persoane, din care una cu un sindrom dispeptic, iar cealaltă cu o afecțiune stomatologică. Cu privire la solicitările la numărul de urgență 112, nu au existat cazuri în 2022.

Accesul la nivelul Secției Chilia Veche se realiza în continuare pe cale fluvială, cu ajutorul ambulanței navale, sau de către serviciul SMURD, timpul necesar pentru a parcurge distanța până la Tulcea fiind de circa o oră și jumătate ori, cu ajutorul transportului terestru prin intermediul unei autospeciale cu care era dotat Penitenciarul Tulcea (în acest caz, timpul necesar fiind de aproximativ două ore).

Din documentele studiate a rezultat faptul că, se efectuau proceduri de dezinfecție cu frecvență zilnică sau săptămânală a cabinetului medical, a spațiilor de deținere, a blocului alimentar și a celorlalte spații precum și proceduri de dezinsecție pe baza unui program dinainte stabilit.

Referitor la asigurarea hranei, aceasta era preparată în cadrul blocului alimentar propriu de către 2 bucătari și distribuită cu ajutorul persoanelor private de libertate. Blocul alimentar era dotat cu echipamentul necesar, respectiv: veselă, plită electrică, cuptor electric, hotă, frigider pentru păstrarea probelor alimentare etc. Există un meniu pentru regimul comun, iar în cazul celor care efectuau munci, norma de hrană era adaptată corespunzător, persoanele respective

primind un supliment alimentar. La data efectuării vizitei, meniul zilei era alcătuit, din: micul dejun - biscuiți, brânză, margarină, ceai: prânz - supă de fidea și iahnie cu cârnați: cină - pilaf de orez cu carne. Din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a rezultat faptul că, acestea erau în general mulțumite de cantitatea și calitatea produselor alimentare primite.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Secției Exterioare Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea,
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Efectuarea demersurilor în vederea instalării punctelor de informare pentru persoanele private de libertate custodiate.
2. Continuarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante în cadrul sectorului reintegrare socială (asistent social, educator, monitor sportiv etc.) astfel încât să fie asigurate nevoile psiho-sociale și de educație ale persoanelor private de libertate.
3. Informarea persoanelor private de libertate prin afișarea într-un spațiu accesibil, la avizier a informațiilor cu privire la ziua în care specialiștii (asistentul social, psihologul, preotul, educatorul, monitorul sportiv) vin în unitate și ce activități vor desfășura.
4. Diversificarea activităților specifice domeniului educației și reintegrării sociale, astfel încât să se asigure persoanelor private de libertate un climat favorabil, care să reducă vulnerabilitatea educațională, psihologică și socială și să faciliteze reintegrarea socială.
5. Continuarea respectării măsurilor de igienă și de protecție luate cu scopul de a preveni infecția cu noul coronavirus sau cu alți agenți patogeni atât în rândul persoanelor private de libertate cât și a angajaților.

București, 13 septembrie 2022

